

NAREDIMO UČENJE LAHKO

PRIPOROČILA UČITELJEM ZA PRIPRAVO UPORABNIKU
PRIJAZNIH TEČAJEV VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Program
Vseživljenjsko
učenje

GENERALNI DIREKTORAT ZA
IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO

EVROPSKO
ZDRUŽENJE
ZA
VKLJUČEVANJE

Inclusion Europe

IZDELANO V OKVIRU PROJEKTA POTI DO IZOBRAŽEVANJA
ODRASLIH Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

NAREDIMO UČENJE LAHKO
PRIPOROČILA UČITELJEM ZA PRIPRAVO UPORABNIKU
PRIJAZNIH TEČAJEV VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

PARTNERJI PROJEKTA
POTI DO IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU
SO NAPISALI ŠE 3 KNJIŽICE:

INFORMACIJE ZA VSE

EVROPSKA PRAVILA ZA PRIPRAVO INFORMACIJ V LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI OBLIKI

USPOSABLJANJE UČITELJEV VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

SMERNICE ZA PISANJE LAHKO BERLJIVIH IN RAZUMLJIVIH BESEDIL

NE PIŠITE ZA NAS BREZ NAS

SODELOVANJE LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU
PRI PISANJU LAHKO BERLJIVIH IN RAZUMLJIVIH BESEDIL

DOSTOPNE SO PREK SPLETNE STRANI: www.zveza-sozitie.si.

V ANGLEŠKEM JEZIKU SO DOSTOPNE PREK SPLETNE STRANI:
www.life-long-learning.eu

PREVOD V SLOVENSKI JEZIK:
DR. KATJA VADNAL, ZVEZA SOŽITJE

SLOVENSKA RAZLIČICA KNJIŽICE NAREDIMO UČENJE LAHKO
JE NASTALA S POMOČJO IN SODELOVANJEM
INŠTITUTA ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA ZRC SAZU.

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
ZVEZA SOŽITJE – ZVEZA DRUŠTEV
ZA POMOČ OSEBAM Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU SLOVENIJE
OB PODPORI EVROPSKE KOMISIJE

GRAFIČNO OBLIKOVANJE NASLOVNICE: FORMA1 d.o.o.

IZVEDBA TEGA PROJEKTA JE FINANCIRANA S STRANI EVROPSKE KOMISIJE.
VSEBINA PUBLIKACIJE (KOMUNIKACIJE) JE IZKLJUČNO ODGOVORNOST AVTORJA
IN V NOBENEM PRIMERU NE PREDSTAVLJA STALIŠČ EVROPSKE KOMISIJE.

VSEBINA	ŠTEVILKA STRANI
UVOD.....	4
GOVOR.....	5
GOVORIMO RAZUMLJIVO.....	5
UČNO GRADIVO.....	6
UPORABLJAMO LAHKO BERLJIVO IN RAZUMLJIVO UČNO GRADIVO.....	6
UPORABA VIZUALNIH PRIPOMOČKOV.....	6
NAŠI UČENCI IN MI.....	7
UČENCE VKLJUČUJEMO V POUČEVANJE.....	7
SPORAZUMEVANJE Z LJUDMI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.....	7

UVOD

ZELO POMEMBNO JE, DA UČITELJ PRIPRAVI UČNO GRADIVO TAKO, DA JE DOSTOPNO UČENCU.

TO JE TOLIKO BOLJ POMEMBNO, ČE SO UČENCI ODRASLI. ODRASLI IMAJO ZELO RAZLIČNE SPOSOBNOSTI. NEKATERI NA PRIMER GOVORIJO VEČ JEZIKOV. NEKATERI SO SE ŽE PREJ VELIKO UČILI, DRUGI NE.

MED UČENCI SO TUDI LJUDJE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU. TO JE ZA UČITELJE LAHKO TEŽAVA. LAHKO DA UČITELJI NE VEDO, KAKO POSREDOVATI INFORMACIJE LJUDEM Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE ŽE VELIKO LET SODELUJE Z LJUDMI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE JE OBJAVILO TUDI EVROPSKA PRAVILA ZA PRIPRAVO INFORMACIJ V LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI OBLIKI.

TO KNJIŽICO SO NAPISALI V POMOČ UČITELJEM, DA BODO NJIHOVE UČNE URE BOLJ DOSTOPNE. TO JE POMEMBNO TAKO ZA LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU KOT TUDI ZA VSE DRUGE UČENCE.

KER JE MED UČITELJI IN INŠTRUKTORJI TUDI NEKAJ LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU, SMO SE ODLOČILI, DA KNJIŽICO NAPIŠEMO V LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI OBLIKI. TAKO JE DOSTOPNA TUDI NJIM.

V TEJ KNJIŽICI BOMO OPISALI NEKAJ ZAMISLI IN PRIMEROV. UPAMO, DA BODO ZAMISLI UČITELJEM KORISTILE PRI PRIPRAVI POUKA. UČITELJI IMAJO TUDI SVOJE ZAMISLI O UČNEM GRADIVU IN O PRILAGAJANJU UČNEGA GRADIVA RAZMERAM.

NAJBOLJ POMEMBNO JE, DA SE PRILAGODIJO POSEBNIM POTREBAM UČENCEV. UČITELJI MORAJO PRED PRIČETKOM POUČEVANJA VEDETI, KDO SO NJIHOVI UČENCI IN KAKO SPOSOBNI SO.

GOVOR

GOVORIMO RAZUMLJIVO

NAŠ GOVOR MORA BITI LAHKO RAZUMLJIV.
PRI TEM SE RAVNAMO PO NAVODILIH IZ KNJIŽICE INFORMACIJE ZA VSE,
EVROPSKA PRAVILA ZA PRIPRAVO INFORMACIJ
V LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI OBLIKI.

PRI PRIPRAVI LAHKO RAZUMLJIVEGA GOVORA NAM BOSTA V POMOČ:

- POGlavJE 1:
SPLOŠNA PRAVILA ZA PRIPRAVO LAHKO BERLJIVE IN RAZUMLJIVE
INFORMACIJE,
- POGlavJE 4: PRAVILA ZA VIDEO INFORMACIJE.

POMEMBNO JE, DA GOVORIMO POČASI IN RAZLOČNO.

MED POUČEVANJEM VEDNO PREVERIMO, ALI SO NAS UČENCI RAZUMELI.

POISKATI MORAMO NAČIN, KAKO SE PREPRIČAMO,
DA NAS UČENCI RES RAZUMEJO.
EDEN OD NAČINOV JE, DA JIH PROSIMO,
DA NAŠO RAZLAGO OBNOVIJO S SVOJIMI BESEDAMI.
NE POSTAVLJAMO VPRAŠANJ, KOT JE: »ALI STE RAZUMELI?«
UČENCI LAHKO ODGOVORIJO, DA SO RAZUMELI, ČEPRAV DEJANSKO NISO.

NEKATERI UČENCI IMAJO LAHKO TEŽAVE PRI GOVORU.
ZATO MORAMO OPAZOVATI NJIHOVO GOVORICO TELESA.

ENO OD SREDSTEV,
KI JIH UPORABLJA EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE,
SO KARTONI DOSTOPNOSTI.
VSAK UČENEC DOBI ZELEN, RUMEN IN RDEČ KARTON.

- ZELEN KARTON UČENEC DVIGNE, ČE SE STRINJA S TEM, KAR JE SLIŠAL.
ZELEN KARTON UČENEC DVIGNE, DA POKAŽE,
DA NAS RAZUME IN SLEDI NAŠI RAZLAGI.
- RUMEN KARTON UČENEC DVIGNE, DA OPOZORI, DA GOVORIMO PREHITRO.
- RDEČI KARTON UČENEC DVIGNE, DA OPOZORI
DA NAS NE RAZUME ALI PA NAM ŽELI POSTAVITI VPRAŠANJE.
V TEM PRIMERU MORAMO UČNO SNOV PONOVO RAZLOŽITI IN
PRI TEM UPORABITI BOLJ ENOSTAVNE BESEDE.

S POMOČJO KARTONOV DOSTOPNOSTI LAHKO UGOTOVIMO,
ALI NAS RES PRAV VSAK UČENEC RAZUME.
UČENCI LAHKO S KARTONI VPLIVAJO NA POUK.
ZATO NAJ JIH UPORABLJAJO ZELO PREMIŠLJENO.

UČNO GRADIVO

UPORABLJAMO LAHKO BERLJIVO IN RAZUMLJIVO UČNO GRADIVO

PRI PRIPRAVI LAHKO BERLJIVEGA IN RAZUMLJIVEGA UČNEGA GRADIVA SE RAVNAMO PO NAVODILIH, KI SO V KNJIŽICI INFORMACIJE ZA VSE INFORMACIJE ZA VSE, EVROPSKA PRAVILA ZA PRIPRAVO INFORMACIJ V LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI OBLIKI.

PRI PRIPRAVI LAHKO RAZUMLJIVEGA GOVORA NAM BOSTA V POMOČ:

- POGlavJE 1:
SPLOŠNA PRAVILA ZA PRIPRAVO LAHKO BERLJIVE IN RAZUMLJIVE INFORMACIJE,
- POGlavJE 2: PRAVILA ZA PISNE INFORMACIJE.

UPORABA VIZUALNIH PRIPOMOČKOV

VIZUALNI PRIPOMOČKI SO STVARI, KI JIH UČENCI LAHKO GLEDAJO, MEDTEM KO POSLUŠAJO UČITELJA.

NA PRIMER: UČITELJ LAHKO UPORABI

- POWER POINT PREDSTAVITEV,
- VIDEO POSNETEK,
- STOJALO Z LISTI, NA KATERIH SO SLIKE.

VIZUALNI PRIPOMOČKI, KI JIH UPORABLJAMO, MORAJO BITI LAHKO BERLJIVI IN RAZUMLJIVI.

ZELO POMEMBNO JE, DA PRI POUKU UPORABLJAMO SLIKE.

SLIKE, KI JIH UPORABLJAMO, MORAJO UČENCEM POMAGATI PRI RAZUMEVANJU RAZLAGE. SLIKE UČENCEV NE SMEJO BEGATI.

NAŠI UČENCI IN MI

UČENCE VKLJUČUJEMO V POUČEVANJE

UČENCE NAGOVARJAMO NEPOSREDNO IN OSEBNO.

Z UČENCI SODELUJEMO.

TO POMENI, DA SE UČENCI Z NAMI POGOVARJAJO IN SODELUJEJO.

PRI TEM SO PRIMERNE:

- AKTIVNOSTI NA PROSTEM,
- IGRANJE VLOG.
- RAZPRAVLJANJE.

PRI RAZLAGI UPORABIMO PRIMERE,

KI JIH UČENCI POZNAJO IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

PO RAZLAGI ZAGOTOVIMO ČAS ZA VPRAŠANJA.

ČE JE LE MOGOČE,

MORAMO NAŠ NAČIN POUČEVANJA PRED POUKOM

PREIZKUSITI Z LJUDMI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

SPORAZUMEVANJE Z LJUDMI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU

UPOŠTEVAJMO, DA SE POGOVARJAMO Z ODRASLIMI IN NE Z OTROKI.

ČE ŽELIJO SOGOVORNIKI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU KAJ POVEDATI, JIM DAJMO ČAS, DA LAHKO POVEDO, KAR ŽELIJO.

NA VPRAŠANJA ODGOVARJAMO V LAHKO RAZUMLJIVEM JEZIKU.

KADAR ODGOVARJAMO NA VPRAŠANJE, SE MORAMO PREPRIČATI, DA JE SOGOVORNIK NAŠ ODGOVOR RAZUMEL.

SOGOVORNIKU Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU PRISLUHNEMO.

RESNO VZAMEMO, KAR NAM POVE.

NE GLEDE NA TO, KAKO NAM POVE.

DOVOLIMO SOGOVORNIKOM Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU, DA POVEDO STAVEK DO KONCA, TUDI ČE TO TRAJA ZELO DOLGO IN JIH TEŽKO RAZUMEMO.

NIKOLI NE SMEMO DOKONČATI STAVKA NAMESTO NJIH.

PREPRIČATI SE MORAMO, DA SMO RAZUMELI, KAR SO NAM POVEDALI SOGOVORNIKI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU. S SVOJIMI BESEDAMI JIM PONOVIAMO, KAJ SO NAM POVEDALI. POVPRASHAMO JIH, ALI SMO JIH PRAV RAZUMELI.

NEKATERIM UČENCEM JE LAŽJE, ČE GOVORIJO V MANJŠI SKUPINI. ZANJE BO PRIMERNO DELO V SKUPINAH.

ZA UČENCE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU JE BOLJE, DA IMAJO VEČ ODMOROV.

LJUDJE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU SE TEŽJE KONCENTRIRAJO DALJ ČASA.

PROJEKT JE VODILO EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE
(INCLUSION EUROPE). PRI PROJEKTU JE SODELOVALO 9 PARTNERJEV:

Atempo Grazbachgasse 39, 8010 Graz, Avstrija
tel.: 0043 316 81 47 16 0
e-pošta: capito@atempo.at
spletna stran: <http://www.atempo.at/>

Me Itse ry Pinninkatu 51, 33100 Tampere, Finska
tel.: 00358 0207 718 200
e-pošta: me.itse@kvtl.fi
spletna stran: http://www.kvtl.fi/sivu/me_itse_ry

Nous Aussi 15 rue Coysevox, 75876 Paris Cedex 18, Francija
tel.: 0033 1 44 85 50 50
e-pošta: nous-aussi@unapei.org
spletna stran: <http://www.nousaussi.org>

UNAPEI 15 rue Coysevox, 75876 Paris Cedex 18, Francija
tel.: 0033 1 44 85 50 50
e-pošta: public@unapei.org
spletna stran: <http://www.unapei.org/>

**Büro für
Leichte
Sprache of
Lebenshilfe
Bremen** Waller Heerstraße 59, 28217 Bremen, Nemčija
tel.: 0049 421 387 77 79
e-pošta: leichte-sprache@lebenshilfe-bremen.de
spletna stran: <http://www.lebenshilfe-bremen.de>

**Inclusion
Ireland** Unit C2, The Steelworks, Foley St, Dublin 1, Irska
tel.: 00353 1 8559891
e-pošta: info@inclusionireland.ie
spletna stran: <http://www.inclusionireland.ie/>

VILTIS Kalvarijų g.143, 08221 Vilnius, Litva
tel.: 00370 5 261 52 23
e-pošta: viltis@viltis.lt
spletna stran: <http://viltis.lt>

FENACERCI Rua Augusto Macedo 2A, 1600-794 Lisboa, Portugalska
tel.: 00351 217 11 25 80
e-pošta: fenacerci@fenacerci.pt
spletna stran: <http://www.fenacerci.pt/>

**ENABLE
Scotland
ACE** 2nd Floor, 146 Argyle Street, Glasgow G2 8BL, Škotska
tel.: 0044 141 226 4541
e-pošta: enable@enable.org.uk
spletna stran: <http://www.enable.org.uk/>

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE (INCLUSION EUROPE)

JE EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA
LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU IN ZA NJIHOVE DRUŽINE.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE JE
NEPROFITNA ORGANIZACIJA.
BORIMO SE ZA PRAVICE IN INTERESE
LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU IN NJIHOVIH DRUŽIN.
NAŠI ČLANI SO NACIONALNE ORGANIZACIJE IZ 36 DRŽAV.

LJUDJE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU SO
DRŽAVLJANI SVOJIH DRŽAV.
IMAJO ENAKE PRAVICE DO VKLJUČEVANJA V DRUŽBO
NE GLEDE NA STOPNJO INVALIDNOSTI.
ZAHTEVAJO SVOJE PRAVICE, NOČEJO USMILJENJA.
LJUDJE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU IMAJO
VELIKO DAROV IN ZMOŽNOSTI.
IMAJO PA TUDI POSEBNE POTREBE.
STORITVE, KI USTREZAJO NJIHOVIM POTREBAM, NAJ IZBEREJO SAMI.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE SE OSREDOTOČA
NA 3 PODROČJA:

- ČLOVEKOVE PRAVICE LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU,
- NJIHOVO VKLJUČEVANJE V DRUŽBO IN
- NEDISKRIMINACIJO.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE USKLAJUJE DEJAVNOSTI V MNOGIH
EVROPSKIH DRŽAVAH, NA PRIMER PROJEKTE, KONFERENCE, DELOVNE SKUPINE
IN IZMENJAVO IZKUŠENJ.

ODZIVA SE NA PREDLOGE EVROPSKIH POLITIK IN PRIPRAVLJA INFORMACIJE O
POTREBAH LJUDI Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE SVETUJE
EVROPSKI KOMISIJI IN ČLANOM EVROPSKEGA PARLAMENTA
O VPRAŠANJIH, POVEZANIH Z INVALIDNOSTJO.

GENERALNI DIREKTORAT, IZVAJALSKA AGENCIJA ZA IZOBRAŽEVANJE,
AVDIOVIZUALNO PODROČJE IN KULTURO
S PODORO EVROPSKE KOMISIJE

EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA VKLJUČEVANJE (INCLUSION EUROPE)
GALERIES DE LA TOISON D'OR, 29 CHAUSSÉE D'IXELLES,
B-1050 BRUSSELS, BELGIJA
TEL.: +32 2 502 28 15
FAKS: +32 2 502 80 10
E-POŠTA: secretariat@inclusion-europe.org
SPLETNA STRAN: <http://www.inclusion-europe.org>